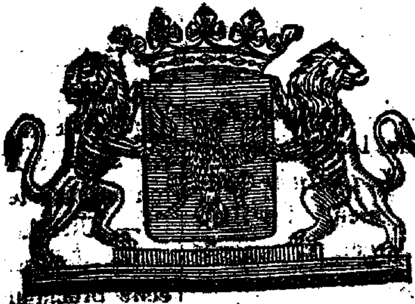
A°. 1838. N°. 136.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 18 November.

Ministerialismus van het Handelsblad.

Het *Handelsblad*, van hetwelk men overigens de wonderlijkste tegenstrijdigheden gewoon is, bevat in deszelfs nommer van 8 November, onder bovenstaand opschrift, een artikel waarin het nu weder niet ministerieël zijn wil.

Klinktig is deszelfs aanhef; als ware het het consequentste blad der wereld, vraagt het: »Wie zou kunnen gelooven dat het *Handelsblad* zijne gevoelens, zijne begrippen verzakende" enz. Men is van u dergelijke verzakingen gewoon, *Handelsblad;* aanvankelijk hebt gij de aanneming der 24 artikelen bestreden, later hebt gij ze aangeraden. Indien dit nu geene verzaking van gevoelens en begrippen is, wat zal men dan met die benaming bestempelen? — Hoe gij u overigens om waarheid bekommert, hebben wij meermalen duidelijk genoeg aangetoond. Toen gij, bij gelegenheid der troonrede, goedvondt aan te merken: dat de zinsnede in dezelve, betrekkelijk het niet ontvangen van antwoord op de nota aan de mogendheden in Maart gerigt, volkomen overeenstemde met uwe berigten, herinnerden wij u uwe nommers van 2 en 3 Augustus; in het eerste van welke gij schreeft: »Van onzen correspondent te Londen ontvangen wij heden de volgende mededeeling, gedagteekend 28 Julij: *Gisteren is men alhier in zoo verre tot eenig resultaat gekomen, dat men eindelijk* UWEN AMBASSADEUR HEEFT KENNIS GEGEVEN *van hetgeen men, alvorens tot de teekening der 24 artikelen over te gaan, verlangt, dat door Holland op nieuw worde opgeofferd*, enz. Terwijl men verder in uw nommer van 3 Augustus las: »Onze heden uit 's Gravenhage ontvangene berigten, bevestigen hetgeen ons dezer dagen uit Londen geschreven is" enz. Al hetwelk u niet belette nu onlangs, bij gelegenheid der troonrede, te vertellen, dat de zinsnede in dezelve betrekkelijk het niet ontvangen van antwoord, *volkomen overeenstemde met uwe berigten!*

»Wie zou nu kunnen gelooven," — niet waar *Handelsblad?* — »dat het *Handelsblad*", dat consequente, geloofwaardige dagblad! »zijne gevoelens, zijne begrippen verzakende" ha! ha! ha!

Intusschen wil het *Handelsblad* nu niet ministerieël heeten: het schijnt dit dus als eene schande te beschouwen. Of zou het ook zelf hebben ondervonden, dat het sinds eenigen tijd aanmerkelijk in crediet gedaald is? Wij althans hebben sedert den afval van het *Handelsblad*, en zijne tegen ons gerigte aanvallen, eene menigte geabonneerden gewonnen, en wij wenschen niet liever dan dat het *Handelsblad* voortga op den nieuwelings ingeslagen weg. *Het Handelsblad heeft zijn crediet verloren;* wij begeeren het voortaan liefst niet tot bondgenoot. *Non adjutoribus istis.*

Wij willen evenwel zijne verlegenheid doen opmerken, ten einde de zege der goede zaak te doen uitkomen. Het *Handelsblad*, zich pogende te verontschuldigen, zegt, dat het gedurende 1836, 1837 en 1838 zich beijverde de noodzakelijkheid aan te toonen, dat er eene eindschikking met België wierd getroffen, en dat het *verderfelijke status quo* zoude ophouden.

»*Het verderfelijke status quo*," men lette op de uitdrukking. »Maar — vervolgt het — maar wat gebeurt er in 1838? De regering, welke men ten laste gelegd had, dat zij onzen onbestemden toestand door werkeloosheid deed voortduren, deed een' beslissenden stap! Zij geeft gehoor aan het verlangen van het meerendeel der natie," enz.

De regering welke MEN *ten laste gelegd had*, — wie is die *men?* Ook het *Handelsblad* waarschijnlijk; want het erkent dat het zich beijverd had de noodzakelijkheid aan te toonen, dat er eene eindschikking met België wierd getroffen; terwijl de regering steeds zeide: ik wil gaarne, maar ik kan niet. In het voortdurend aantoonen der noodzakelijkheid lag dus in allen gevalle reeds eene stilzwijgende beschuldiging.

Het *Handelsblad* behoorde gevolgelijk tot degenen, die de regering ten laste leiden, dat *zij* onzen onbestemden toestand door werkeloosheid deed voortduren.

En op welken grond, met welk regt deed het *Handelsblad* dit? Het *Handelsblad* deed dit op grond, dat men in constitutionele staten de regering niet op haar woord behoeft te gelooven, maar bewijzen vorderen mag. Daarom bleef het *Handelsblad* zeggen: *schik*, alhoewel de regering steeds antwoordde: *ik kan niet schikken:* hetgeen dan ook de toenmalige ministeriële bladen hielpen beweren.

En wat gebeurt er nu in 1838? »De regering, — zegt het *Handelsblad*, — deed een' beslissenden stap." Welk bewijs hebt gij daarvoor, *Handelsblad?* Volstrekt geen ander dan verzekeringen. Waarom doet gij nu, wat gij gedurende eenige jaren niet doen wildet? Waarom gelooft gij de regering nu op haar woord?

Er was in de lente van 1838 nog minder reden om het ministerie op zijn woord te vertrouwen dan vroeger. Vroeger zeide het ministerie: *eene schikking is onmogelijk, want de 24 artikelen zijn onaanneembaar;* aan de waarheid hiervan kon men *twijfelen*, maar de onwaarheid er van was niet *bewezen*. Nu zegt, in de lente, hetzelfde ministerie: wij willen schikken, wij nemen de 24 artikelen aan; dit was dus het *bewijs* dat de 24 artikelen *wel aanneembaar waren*, dat men *vroeger wel had kunnen schikken*. Het bewijs, dat er, om iets te gelooven, meer noodig is dan eene ministeriële verklaring.

Wij vroegen dus bewijs. Wij waren consequent en lieten ons niet medeslepen. Het ministerie zeide: er is eene nota aan de mogendheden gerigt. Wij vroegen: hoe luidt die nota? deel ons die nota mede? Er werd niets niets medegedeeld; er werd niets geantwoord, zelfs niet de geliefkoosde magtspreuk, »dat het gevaarlijk zijn zou *alles* mede te deelen"; trouwens het ware ook al te bespottelijk geweest het mededeelen aan de natie eener nota, die aan al de mogendheden gezonden was, *gevaarlijk* te noemen! Gevaarlijk namelijk voor de belangen *des lands*.

Wij zeiden in de lente van 1838: de regering heeft ons zeven jaren lang met eene eindschikking gepaaid, en zou er ons even goed nog zeven jaren langer mede kunnen paaijen. Intusschen verzinkt de natie onder haren schuldenlast, en komt een staatsbankroet al nader en nader.

Wij begeerden, dat de volksvertegenwoordiging niet zou onderhandelen met een ministerie, hetwelk zeven jaren lang eene zeer mogelijke, eene thans hoogst gewenschte schikking, voor onmogelijk, voor onvereenigbaar met 's lands belangen verklaard had.

Wij begeerden, dat de volksvertegenwoordiging het belagchelijke stelsel van vaderlijkheid en het slaafsche stelsel van gerekt geduld en onderworpen geloof den bodem insloeg. Wij begeerden, dat de kamer onbewimpeld aan de regering verklaarde: De kamer stelt geen vertrouwen in het tegenwoordig ministerie; welks onbekwaamheid of onopregtheid haar is gebleken. Zij kan de natie niet langer met ondragelijke schulden bezwaren, tenzij men er haar de volstrekte noodzakelijkheid van aantoone. Tenzij men bewijze dat er geen voorwaarden van scheiding te verkrijgen zijn, verkieslijk boven het *status quo*.

Het was niet genoeg, dat de regering, toen het waarschijnlijk te laat was, de 24 artikelen aannam; neen, *aan het verderfelijke status quo* moet een einde worden gemaakt. Kan men nu, dank zij de langdurige weigering der regering, de 24 artikelen niet meer bekomen, dan moet er minder worden aangenomen.

Wij voorzagen de belagchelijke magtspreuken van de ministeriëlen, belagchelijk namelijk door hare toepassing hier ter zake: dat men liever alles verduren moet dan voorwaarden aan te nemen, strijdig met de eer der natie. Er ligt volstrekt geene schande in voor de natie, zes millioen b. v. in plaats van 8 millioen aan te nemen. Integendeel, het belang der natie vordert, dat men liever 6 millioen aanneme, dan voortdurend 19 millioenen aan buitengewone kosten van het *status quo* betale. De eer der natie vordert, dat men geen onvermijdelijk bankroet te gemoet ga. Maar de eer der regering, de eer van het ministerie en deszelfs aanhang? Zeven jaren lang 8 millioen te hebben geweigerd, en dan 6 millioen te moeten aannemen! Als een stout kind, hetwelk de handvol kersen had geweigerd, en in een hoek was gaan zitten knorren, nu te moeten bijdraaijen en zeggen geef mij dan maar een paar kersen; daarin ligt zeker iets geks — voor het ministerie. Doch zou de natie deswege nog langer in het *verderfelijke status quo* moeten blijven?

Wat verder het ministeriële *Handelsblad* zoo innig schijnt te hebben geroerd: »dat onze geëerbiedigde koning zich als mensch en als monarch eene zeer groote opoffering zal getroosten, dat Z. M. den vorst erkennen zal, die wederregtelijk den scepter over het grootste gedeelte van hoogstdeszelfs staten voert;" daarin vonden wij niets roerends hoegenaamd. Een koning moet zich, zoowel als elk ander mensch, opofferingen getroosten; moet zulks wanneer het belang des lands het vordert, nog meer doen dan een ander ingezeten. Men weet thans, dat de volkeren niet daar zijn om, tot tijdverdrijf of vermaak der vorsten te dienen; maar dat de vorsten benoemd zijn geworden om de belangen der volkeren voor te staan. Niemand behoeft koning te zijn, indien hij er geene roeping toe gevoelt; maar eens aangenomen hebbende koning te wezen, moeten de pligten van het koningschap worden vervuld. En mogten er ooit dynastie-belangen in strijd geraken of schijnen te geraken met het nationaal belang, dan is het eenen koning even ongeoorloofd de belangen zijner dynastie voor te trekken boven het belang der natie, als het welken ambtenaar ook geoorloofd wezen zou, de belangen van het land, hetwelk hij aangenomen heeft te dienen, en waarvoor hij bezoldigd wordt, te verzuimen voor de bevordering van het belang zijner familie.

TURKIJE.

Konstantinopel, 17 *October*. Bij alle gezantschappen in de hoofdstad heerscht voortdurend de grootste werkzaamheid. Men zegt, dat lord *Ponsonby* Konstantinopel voor eenigen tijd verlaten zal; de heer *H. L. Bulwer* zou, gedurende de afwezigheid van den gezant, de legatie waarnemen. De Britsche kooplieden hebben een dankschrift aan lord *Ponsonby* gerigt, wegens zijne bemoeijingen betrekkelijk het nieuwe handelsverdrag.

DUITSCHLAND.

Uit Stuttgart meldt men, dat den 6den dezer de erfprins *van Oranje*, alsmede de hertog *Bernhard van Saxen-Weimar* met zijnen zoon aldaar aangekomen waren.

Coburg, 6 *November*. Eerstdaags zal onze tweede prins eene reis naar Italië ondernemen. Men gelooft steeds, dat hij uitverkoren is om een der schoonste troonen van Europa uit koninklijke maagdenhand te ontvangen.

— Te Gunzenhausen, in Beijeren, heeft de protestantsche deken *Stephani* een vertoog over het avondmaal uitgegeven, waarin hij beweert ontdekt te hebben, dat de leer van het avondmaal zich laat verklaren uit de zamenzwering van *Catilina*, waarbij, volgens *Sallustius*, ter bekrachtiging van het verbond, menschenbloed gedronken werd; en ten einde deze vergelijking der heilige handeling met het afschuwelijk misdrijf aanschouwelijker voor te stellen, heeft hij het gruwelijk tooneel, hetwelk die booswichten uitvoerden, doen afteekenen, en als titelplaat bij zijn werk over het avondmaal uitgegeven. (*Frankf. O P. A. Zeitung*.)

PRUISSEN.

Men heeft eene proef genomen om den spoorweg van Berlijn naar Potsdam te verlichten, ten einde denzelven ook bij nacht te kunnen gebruiken. De proef heeft volkomen aan de verwachting beantwoord. Zoo wel ter zijde der ijzerbaan als aan de wagens bevonden zich lantarens, die echter licht van verschillende kleur gaven, ten einde men het licht van den trein van dat aan den kant der baan onderscheiden en alzoo de nadering der wagens beter bemerken mogt.

— Het landgerigt te Keulen heeft eene commissie benoemd tot het onderzoeken der aldaar, den 26sten October, gepleegde *excessen*.

— Uit Berlijn schrijft men, dat den 3den dezer de Russische rijdende batterij 12-ponders, met de daarbij behoorende militairen aangekomen is. Zij is naar de caserne der garde-artillerie gebragt, waar de Russen, gedurende hun verblijf alhier, ook gehuisvest worden zullen. De Russische bespanning, die bij dit keizerlijk geschenk behoort en uit 64 paarden bestaat, zal verscheidene maanden hier vertoeven, om onze artillerie de behandeling van dit verbeterd wapen te leeren, en met dezelve gemeenschappelijke proeven te nemen of het 12-pondig geschut even gemakkelijk gebezigd worden kan als het 6-pondsch.

ITALIE.

Berigten uit Rome stellen het buiten twijfel, dat de vreemde troepen den kerkelijken staat eerlang zullen ruimen, indien er geene onverwachte omstandigheden tusschen beide treden. Gelijkluidend daarmede schrijft men van de Italiaansche grenzen, 31 October: »De onderhandelingen wegens de ontruiming van het pausselijke gebied door Oostenrijk en Frankrijk hebben, naar men stellig verzekert, tot een' gunstigen uitslag geleid. De ontruiming is besloten, en zal binnen kort door den aftogt der Franschen uit Ancona en den gelijktijdigen afmarsch der Oostenrijksche troepen uit den pausselijken staat bewerkstelligd worden."

Napels, 26 *October*. Luidens de laatste berigten uit Sicilië duren de vuurspuwingen van den Etna steeds voort, en nemen zij eer toe dan af.

Rome, 30 *October*. Van het uit Berlijn medegedeelde berigt, dat het Pruissische gezantschap uit Rome teruggeroepen zijn zou, weet men hier niets.

ZWITSERLAND.

Bern, 31 *October*. Het *Journal des Débats* spreekt van eene depêche van den vorst *van Metternich* aan het Oostenrijksche gezantschap in Zwitserland, waarbij aan hetzelve den last gegeven zijn zou, de wegzending van uitgewezene vlugtelingen te vorderen. In de kantons zijn nog geene berigten ontvangen, dat eene dergelijke begeerte aan het Vorort zou te kennen gegeven zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 8 *November*. Bij eene ordonnantie, in den *Moniteur* geplaatst, worden de beide wetgevende kamers tegen den 17den December aanstaande bijeen geroepen.

Een der dagbladen verzekert, dat de heer *Odillon Barrot* er van zou afgezien hebben, om naar het presidentschap van de kamer te staan. De mededinging zou derhalve alleen tusschen de heeren *Guizot* en *Dupin* zijn, doch het lijdt weinig twijfel, dat de laatste niet wederom de groote meerderheid voor zich heeft.

Parijs, 9 *November*. De *Moniteur* behelst heden de volgende telegrafische depeche uit Toulon, gedagteekend Constantine, 23 October:

»Het leger heeft, zonder slag of stoot, den 21sten Milah in bezit genomen. In de provincie heerscht de grootste rust. De gemeenschap is niet verstoord geworden, noch heeft het etablissement iets te lijden gehad."

»Ik laat door de troepen eenen weg aanleggen van Constantine naar Milah. Te gelijker tijd wordt ook de weg geopend, welke van Milah naar Algiers leidt, en door Setif en de ijzeren poorten loopt. Tusschen Milah en Setif zal een kamp opgerigt worden, ten einde dit belangrijke werk ten uitvoer te brengen."

— Uit Madrid wordt van den 2den November gemeld:

De demissie van den genraal *Quiroga* is niet aangenomen; hij heeft eene proclamatie aan de nationale garde uitgevaardigd.

Het ministerie verkeert steeds in de meest hagchelijke gesteldheid; het dekreet van represaille tegen de vrouwen en minderjarige kinderen van hen, die don *Carlos* dienen, heeft geene goede uitwerking op de publieke opinie gehad. Men gelooft ook niet, dat het eenen gunstigen weerklank in de eerstdaags te openen cortes zal vinden.

BELGIE.

Brussel, 10 *November*. In den *Emancipation* leest men:

De mededeelingen, welke ons uit Duitschland en Engeland geworden zijn, laten geenen twijfel meer over, en in onze oogen is het artikel van het Fransche dagblad *le Tems*, dat van zoo vele kanten is tegengesproken, volkomen bewaarheid.

De conferentie is tot een *officieel* besluit gekomen, en dit besluit, *officieuselijk* aan al de hoven als onherroepelijk medegedeeld, vermindert de schuld niet noemenswaardig, en handhaaft de territoriale bepalingen van het traktaat van 15 November 1831.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 10 *November*. In de raadsvergadering van jl. Woensdag heeft men de benoeming uitgebragt van een' hoogleeraar, ter vervanging van den hooggeleerden heer Mr. *D. J. van Lennep*, die, door deszelfs benoeming tot lid der gedeputeerde staten, deze betrekking met Mei 1839 zal nederleggen. Het drietal, waaruit de nominatie bestond, telde de namen van de hooggeleerde heeren *J. Bosscha*, thans professor aan de militaire akademie te Breda, *Limburg Brouwer*, hoogleeraar aan de hoogeschool te Groningen, en van den zeer geleerden heer *Rau*. Het meerendeel der stemmen heeft de benoeming bepaald van eerstgenoemden hoogleeraar.

AMSTERDAM, den 11 November.

Beurs van 10 November.

De beurs van heden kan als eene der onbeduidendste aangemerkt worden, welke wij sedert lang gehad hebben: in geen der verschillende fondsen was eenige affaire van belang; de prijzen algemeen iets flaauwer, bijzonder oude aandeelen Handelmaatschappij.

Prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{11}{16}$; Kansbiljetten $101\frac{3}{8}$ à $\frac{7}{16}$; Kansbiljetten 24. $4\frac{1}{2}$ pCts Syndikaat $95\frac{3}{8}$; oude aandeelen Handelmaatschappij $172\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$.

Spanje. Ardoins $17\frac{5}{8}$ à $\frac{11}{16}$.

Russische en Oostenrijksche als gisteren.

Effekten-Societeit van 11 November.

Holland. Integralen $53\frac{11}{16}$; Kansbiljetten 24; Handelmaatschappij $172\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$ bij eenige affaire.

Spanje. Ardoins $17\frac{9}{16}$ weinig gedaan.

Daar de opening der Belgische kamers eerstdaags te verwachten is, vergasten ons de Belgische bladen wederom op hun geliefkoosd thema: *Protesten tegen de 24 artikelen.* Wij zullen de gebeurtenissen afwachten en zien wat er voorvallen zal; dit schijnen onze spoedigheid ook voorgenomen te hebben.

Volgens partikuliere berigten uit Londen, zoude door de conferentie eindelijk een besluit nopens de Belgische zaken genomen hebben.

Zutphen, 10 *November*. De groote kerkenraad der nederduitsche hervormde gemeente alhier heeft, ter voorziening in de aanstaande vacature door het emeritaat van Ds. *J. van der Linden*, een twaalftal van predikanten gemaakt, waarop geplaatst zijn:

D. D. *Griethuizen* te Sneek, met 21; *van Iterson* te Weesp, met 21; *Jax* te Purmerende, met 20; *van Schermbeek* te Terwolde, met 16; *van Hasselt* te Wommels, met 15; *van Helbergen* te Ylinst, met 14; *Sluiter* te Voorschoten, met 13; *van Maurik* te Ruurlo, met 12; *Hoyer* te Bommel, met 11; *Pilost* te Wamel, met 11; *Verhoeff* te Vlaardingen, met 9, en *van Andel Weijers* te Spijk, met 7 stemmen.

Arnhem, 11 *November*. Uit het vroeger gemelde twaalftal is heden door den grooten kerkeraad der hervormde gemeente alhier geformeerd, het navolgende *zestal* van Predikanten:

D. D. *Griethuizen*, te Sneek; *van Iterson*, te Weesp; *van Haaften*, te Deyl en Enspijk; *Hoyer*, te Zalt-Bommel; *van Maurik*, te Ruurlo, en *Gerritsen*, te Zoelen.

Mengelwerk.

Leiden, den 8sten *November* 1838.

Aan de Redactie.

In de *Arnhemsche Courant* van Dingsdag den 6den November No. 133 kwam mij gisteren een artikel onder de oogen, gedateerd uit 's Gravenhage den 2den November en onderteekend: *een oud student*. De opmerkingen,

daarin vervat betreffen in de eerste plaats de boekverzameling van wijlen den hoogleeraar REUVENS, en waren voor een gedeelte zóó onnaauwkeurig en zóó onwaar, dat ik mij verpligt gevoelde dezelve tegen te spreken, in de verwachting dat de redactie der *Arnhemsche Courant*, welke het bewuste stuk geplaatst had, zich beijveren zoude, bij de eerste gelegenheid derzelver lezers door mededeeling van het hier volgende naauwkeuriger in te lichten.

Onmiddellijk na den dood van den hoogleeraar REUVENS werd, ingevolge de dikwerf uitgedrukte wenschen van den overledene, zijne rijke, en in zoo vele opzigten eenige boekverzameling door zijne weduwe aan de hooge regering voor eenige openbare wetenschappelijke inrigting in het vaderland aangeboden, tegen den prijs waarvoor de overledene de verzameling zich had aangeschaft.

Er bestonden redenen, die het wenschelijk maakten, dat dit aanbod onmiddellijk geschiedde, en tusschenkomende omstandigheden verhinderden, dat te voren of ook kort daarna het juiste bedrag der koopprijs werd opgemaakt. Toen dit later geschied was, bevond men dat ruim *zestig duizend* gulden door den hoogleeraar aan de verzameling en den aankoop zijner boeken waren uitgegeven, waarbij dan noch de vrachten, noch de banden, noch eenige andere onkosten berekend werden. Waarschijnlijk hebben de zware uitgaven, welken de nieuwe inrigting van het museum van oudheden dagelijks en onafzienbaar vorderde, belet, dat er *toen* eene groote som voor den aankoop van eene hoofdzakelijk oudheidkundige boekverzameling beschikbaar gesteld werd. Het gevolg hiervan was, dat er dus *vooreerst* nog geene mogelijkheid bestond om de bibliotheek in haar geheel voor den lande aan te koopen; ook zelfs niet wanneer de gevraagde koopprijs eene aanmerkelijke vermindering onderging; iets waartoe de eigenaresse zich niet ongenegen betoond had van het oogenblik af aan, dat het volle bedrag haar bekend was geworden. — De hoop werd evenwel niet afgesneden, dat op een later en meer gunstig tijdstip de onderhandelingen zouden kunnen hervat worden.

Kort daarop werden de eigene fondsen der hoogescholen door het koninklijk besluit dd. 13 October 1836 n°. 91 op eene aanzienlijke wijze vermeerderd, en scheen daardoor de verwachting niet ongegrond, dat vooral de Leidsche hoogeschool, wegens hare bijzondere betrekking op den hoogleeraar REUVENS, en dewijl in die stad het museum van oudheden nu voor goed gevestigd werd, zich de gelegenheid zoude te nutte maken, om de boekverzameling voor haar openlijke bibliotheek aan te koopen. De eigenaresse wilde van haren kant het mogelijke opofferen, om de verzameling bij elkander te houden, en gaf mij dien ten gevolge in last, het geheel *niet aan het ministerie van binnenlandsche zaken, maar aan H. H. curatoren der Leidsche hoogeschool* aan te bieden; tegen eene som van *f* 20,000, welke of in eens afbetaald, of met eene billijke rente in den tijd van twintig jaren afgelost zoude worden. Het aanbod werd toen aan het collegie van curatoren gedaan, dewijl men ligtelijk kon nagaan, dat, nu de hoogescholen eigene fondsen, en wel *voornamelijk ter uitbreiding van derzelver bibliotheken* gekregen hadden, er door den lande geene nieuwe sommen voor hetzelfde doel *konden* worden aangewezen.

De zaak werd door H. H. curatoren in overweging genomen, doch met eenen ongunstigen uitslag.

Even vruchteloos waren de pogingen, welke daarop bij de Utrechtsche hoogeschool in het werk gesteld werden, en *nu* werd het onvermijdelijk, de boeken bij openbare auctie te verkoopen. Ik heb elders, terstond na den afloop der verkooping, reeds dankbaar berigt, hoe de hooge regering door het beschikbaar stellen van aanzienlijke sommen, al het mogelijke gedaan heeft, ten einde het hoogst noodige voor de openbare bibliotheken in het land te bewaren, en de ondervinding heeft geleerd welk eenen gunstigen uitslag die ondersteuning ten gevolge heeft gehad.

Ik was genoodzaakt dit een en ander te vermelden ten einde daarop mijne verzekeringen te bouwen, dat *het onwaar is*: 1°, *dat er door het gouvernement f 20,000 voor de bibliotheek van wijlen den hoogleeraar REUVENS zijn geboden* [illegible] *„dat de erfgenamen deze som niet hebben kunnen aannemen, vermits naar hunne schatting die verzameling meerdere waarde had.”*

Daar nu beide deze gronden, op welke de steller van het berigt, getiteld *een oud student*, zijne beschuldiging tegen het ministerie van binnenlandsche zaken grondt, geheel en al valsch zijn en wegvallen, behoeft het wel geen verder betoog, hoe ondoordacht, en hoe ongepast, om geene zwaardere en bittere uitdrukkingen te gebruiken, die beschuldiging zelve is.

De onderhandelingen over de boekverzameling van mijnen leermeester hebben, even zoo als de openbare verkoop daarvan, met mijne medewerking of onder mijn onmiddellijk toezigt plaats gehad; ik meende het dus meer dan iemand anders der waarheid verpligt te zijn, de ongegronde beschuldiging openlijk te wederspreken.

Het zoude mij niet moeijelijk zijn aan te toonen, dat de tweede beschuldiging in hetzelfde artikel, met betrekking tot den verkoop der duplicaten van de koninklijke bibliotheek, even zeer ongegrond is; doch dit ligt vooralsnog buiten den kring mijner bemoeijingen, en kan, indien men zulks der moeite waardig mogt achten, door eene meer geschikte hand geschieden.

Ik zie volstrekt geene reden, om mij, even als de steller van het meergemelde artikel, achter eenige pseudonymiteit te verschuilen.

C. LEEMANS.

(Wij danken den heer LEEMANS voor deszelfs wederlegging van het bewuste stuk, hetwelk ons uit 's Gravenhage was toegezonden, met verzekering van de waarheid des daarin vervatte. — Indien men ons in het vervolg weder artikelen toezendt, wier opgaven blijken mogten valsch te zijn, zullen wij daarna den naam des inzenders openlijk bekend maken.)

Mad^elle Rachel.

Parijs, 2 *November*.

Op het *Théâtre Français* is sinds eenigen tijd een jong meisje opgetreden, die reeds met Mad^elle MARS wedijvert en een hoogst zeldzaam talent bezit. Zij heet RACHEL, trekt gansch Parijs in het théâtre, heeft reeds 20,000 franken traktement, en was voor drie jaren nog — eene bedelaarster. Zij is uit nooddruftige ouders gesproten; van hare vroegste jeugd af ontbrak het haar aan brood en kleeding; als zevenjarig kind liep zij zingend en bedelend in de straten der hoofdstad rond, en menigmaal kwam zij des avonds half uitgehongerd te huis, ofschoon zij den ganschen dag gezongen had. Op eenen Januarij-dag zong zij, bevende van koude en barrevoets op den Boulevard, toen CHORON, de leermeester van DUPREZ, voorbij ging. Het arme kind trok zijn medelijden en de stem beviel hem: hij nam het bedelmeisje tot zich en gaf haar les. De kleine maakte snelle vorderingen; toen stierf CHORON, zijne school werd gesloten en de arme RACHEL had geen ander vooruitzigt dan weder op nieuw te bedelen. Doch zij was geen kind meer, maar een opgeschoten meisje; zij schaamde zich te bedelen. Zij had gehoord, dat M... les gaf in het declaméren. Zij vervoegde zich bij hem. Hij nam ze op en leerde haar eenige rollen. Maar spoedig werd de leermeester verliefd op zijne leerlinge, en eenen dag ontving zij, in stede der les, — eene liefdeverklaring. Dit wilde RACHEL niet; zij was te jong en hij te oud. Met tranen in de oogen ging zij heen, naar eenen minder verliefden meester, den heer DE SAINT-AULAIRE. Deze waardige man herkende dra het bijzondere talent zijner leerlinge; hij kleedde het arme meisje en zorgde ook verder voor haar onderhoud. Zij verlangde in het *Conservatoire* eene proef van hare bekwaamheid af te leggen. Een der aanwezigen, MONVAL, de régisseur van het *Gymnase*, bemerkte haar talent, en nam haar voor drie jaren, tegen eene geringe som, aan. Zij trad op, maar voor het *Vaudeville* was zij niet geschikt, en zoo bleef zij onopgemerkt. Toen zeide MONVAL haar: gij bezit een groot talent, maar hier zijt gij niet op uwe plaats; ik zal pogen u aan het *Théâtre Français* te brengen. Daar nam men ze aan; eerst evenwel moest zij drie maanden zuiver Fransch leeren; daarna trad zij in de oud-classische stukken op en vierde zegepralen, gelijk het tooneel die sinds TALMA niet gezien had. RACHEL is eerst 16 jaar oud; zij is niet schoon; hare trekken hebben niets bijzonders, maar de toeschouwer bespeurt in dezelve aldra de kracht van den hartstogt, die zich ook spoedig aan hem mededeelt. Haar talent heeft niets nagevolgds; zij speelt de treurspelen op eene nieuwe, nooit voorgedragen wijze. Kortom, dit is het algemeene oordeel omtrent het meisje: Op RACHEL's jeugdig hoofd rust de toekomst van het Fransche treurspel.

Stedelijke Publicatien.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arahem van den Heer Staatsraad Gouverneur der Provincie Gelderland ontvangen hebbende de paspoorten voor nagenoemde miliciens van de ligting van 1829 en daarmede gelijk gestelde miliciens van de buitengewone ligting van 1831 te weten:

Van de 12. *afdeeling infanterie: Everhardus Berensen*, en *Bernardus van Driessen*.

Van de 13de *afdeeling infanterie: Joost Hendrik Efting*, *Marten Lubberhuisen*, *Gerhardus Johannes Post*, *Lud. Wilh. Righart*, *Salomon Salomons*, *Stephanus Westerman*, en *Kornelis Willemsen*.

Van de 14de *afdeeling infanterie: Henricus Corneliesen*, *Theod. Walterus van Megen*, en *G. P. C. E. Wentink*.

Van het *depot der afdeeling kurassiers No. 9: Theod. Franc. Berendsen*.

Van de 7de *afdeeling infanterie: Joannes Berends*, *Henricus van Reken* en *Hendrik Groenbos*.

Van het 2de *bataljon jagers: Servatius Jakma*, *Theod. de Goey*, en [illegible]

Van het *Regiment Lanciers: Gerrit Jan Zegers*.

Van het *Regiment ligte Dragonders No. 5: Johan Kasper Weijmer*.

Van het 4de *Bataljon Artillerie nationale militie: Wolterus Jansen*, en *Carolus van der Elst*.

Van het *korps mineurs en sappeurs: Hermen Kleinhout*.

Roepen mits deze gemelde personen op, om hunne paspoorten ter secretarie dezer stad in persoon te komen afhalen, tot uitgifte waarvan tot den 17. *November* e. k. ingesloten, van des *voormiddags* 11 *tot namiddags* 1 *ure* zal worden gevaceerd.

En op dat niemand der belanghebbenden hiervan eenige onwetendheid zou kunnen voorwenden zal deze worden gepubliceerd en geaffigeerd ter gebruikelijke plaatse.

Arnhem, den 9den November 1838.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 11 Nov. 2 El 3 Palm 5 [illegible] gewassen 15 Duim; gevallen 0 D.
Den 12 Nov. 2 El 5 Palm 2 [illegible] gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Waterhoogte voor Keulen.

[illegible] 10 November, 9 voet, 1 duim.

De Notaris Mr. *J. NIJHOFF*, te *Arnhem*, zal, op den 15den en 29sten dezer, des avonds ten 6 ure, in het *Heeren-Logement* te *Velp*, bij *Arnhem*, veilen en finaal verkoopen:

Een hecht en sterk BOERENHUIS en ERVE, met ACHTERHUIS en STALLING, N°. 57, TUINGROND, BOOMGAARD en BOUWLAND, aan elkander gelegen in het aangename dorp *Velp*, bij *Arnhem*, groot te zamen 70 Roeden en 90 Ellen, Kadaster-Sectie D. N°. 266, 267, 268 en 297, — omspaald, Oost de Kerksteeg, West *ZADELHOFF*, den heer *van ROZENTHAL* en *WILLEMSEN*, Zuid *JURRIENS*, en Noord *EGBERTS*; bij *HENDRIK GERRITSEN* in pacht-gebruik. — Een en ander in eigen gebruik te aanvaarden den 1sten Mei 1839, onder reserve van het Bouwregt voor den pachter, volgens costume locaal.

De aanwijzing zal geschieden door den pachter, en zijn nadere informatiën omtrent de veilconditiën te bekomen bij voornoemden Notaris.

De Notaris *R. A. L. van ITTERSUM*, residerende te *Brummen*, zal, op Dingsdag den 20sten November 1838, des morgens ten 10 uur, aan het Logement *de Kroon* te *Brummen*, publiek Koopen:

14 stuks voor zeer korte jaren nieuw gemaakte RAAMKOZIJNEN van onderscheidene hoogten, met *Bentheimer-steenen* DREMPELS en RAMEN met groote Ruiten, verder daarbij behoorende BLINDEN, CANAPÉ-VENSTERBANKEN en ZONNESCHERMEN, 5 DEURKOZIJNEN met DEUREN, onderscheidene *Vlaamsch-linnen* GORDIJNEN met twee complete stellen moderne MEUBELGORDIJNEN, geschikt bij twee der bovengemelde Ramen, 4 Paardeharen VENSTERBANK-KUSSENS. Wijders eene welonderhouden ruime CALÈCHE met blaauw laken gevoerd, voorzien van Voorkap en Lantaarns, een dito CARICLE, voor 1 à 2 Paarden, 4 stellen PAARDETUIGEN met Chineesch Koper en een CARICLE-TUIG met Plated gemonteerd; voorts ZADELS, HOOFDSTELLEN, en zoo voorts; eindelijk eenen wit marmeren DREMPEL, eenig IJZER en LOOD, en hetgeen verder ten dage der verkooping, te voorschijn zal worden gebragt.

Al het voormelde op den 17den en 19den November 1838 te zien, op den Huize *Rädeland*, onder de Gemeente *Brummen*.

Op Donderdag den 22sten November 1838, des namiddags om 5 ure, zal, ten huize van *Z. BERKSEN*, te *Lent*, bij *Nijmegen*, op hoogen worden ingezet, en op Donderdag den 6den December 1838, ter zelfder uur en plaats, worden verkocht:

Het van ouds ADELLIJKE GOED, *de WESTERAAM*, onder *Elst*, in *Over-Betuwe*; bestaande in een kapitaal HUIS, BAKHUIS, SCHUURBERG, voorts TUIN, BOOMGAARD, BOUW- en WEILAND, groot 52 Bunders, 10 Roeden en 40 Ellen; thans door *J. BOERBOOM* in pacht en halfbouw bewoond wordende.

De verkoops-voorwaarden, en verder onderrigt, kan drie dagen voor den inzet bij *G. H. van der WEDDEN*, te *Nijmegen*, bekomen worden.

Bij exploit van den Deurwaarder *DERK JAN TERSELLE*; d. d. 3 November 1838, geregistreerd den vijfden daaraanvolgende, heeft *WILLEM JAN REESINK*, te *Zutphen* woonachtig, opzegging laten doen aan *HERMANUS JOZEPHUS CLERX*, ook te *Zutphen* woonachtig, van de bij hun in Compagnie, onder de firma van *REESINK en CLERX*, aldaar gedrevene LOODGIETERS-AFFAIRE, ten einde die Compagnie van stonden af aan te hebben ontbonden, met verder weten, dat bij *W. J. REESINK*; die alleen het regt van beheer heeft gehad, de zaken der Compagnie, in naam der firma, zal vereffenen: geschiedende hiervan bekendmaking ter opvolging van art. 31 van het Wetboek van Koophandel.

Men verlangt in koop, in de Provincie *Gelderland*, liefst in de nabijheid van *Arnhem*, eene geschikte gelegenheid, ter OPRIGTING eener FABRIEK, waarbij vereischt wordt een waterloop met minstens acht Rijnlandsche Voeten verval. Opgave van gelegenheid en prijs te adresseren bij den Boekverkooper *K. LOOS*, te *Rotterdam*, onder Letter Z.

TE HUUR.

Op een der vrolijkste standen binnen *Arnhem*, een rooijaal HEERENHUIS, voorzien van *veertien* meest Behangen en van Stookplaatsen voorziene KAMERS, ruime KEUKEN, met Wel-Waterspomp, KELDER, *drie* ZOLDERS, OPEN PLAATS en verdere Gemakken, te aanvaarden 1° Mei 1839.

Nadere inlichtingen in persoon, of met franco brieven, kunnen verkregen bij den Heer *J. [illegible] BRUNINCK*, te *Arnhem*, aan de Groote Markt.

Te Huur tegen primo Mei 1839 of eerder,

Het aangenaam en smaakvol aangelegd, met loopend water doorsneden BUITENVERBLIJF *NIEUHOF*, met deszelfs wel betimmerd HEERENHUIS, STALLING, enz., gelegen onder *Barneveld*, aan den weg op *Amersfoort*, in de presumtieve nabijheid van den nieuw aan te leggen Spoorweg van *Utrecht* op *Arnhem*. — Des verkiezende mede UIT DE HAND TE KOOP met de daarnevens liggende BOERENERVEN, te zamen groot 165 Bunders. — Te bevragen ten kantore van den Notaris *H. MEIJ METTENBRINCK*, te *Barneveld*, N°. 176. — Brieven franco.

Voor eene Fabriek, in *Gelderland* gelegen, wordt tegen Februarij e. k. een REIZIGER verlangd van de Protestantsche geloofsbelijdenis, behalve het bezit der gewone vereischten, in de Fransche en Hoogduitsche talen ervaren zijnde, Kantoorwerk kunnende verrigten en met den Papierhandel bekend. Adres met franco-brieven onder Letter X, bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

Men verlangt een TUINMAN, 30 à 40 jaren oud, het snoeijen en het bewerken van een Tuin goed verstaande, en geschikt voor Huiswerk. — Adres bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

Ouders of Voogden genegen zijnde hunnen Zoon of Pupil in het Financiëls vak op te leiden, kunnen daartoe gelegenheid vinden op een kantoor, te dezer stede.

Adres onder Lr. N. N. bij den Drukker dezer. Brieven franco.

De Apotheker *J. E. H. van PELT*, alhier, heeft in depôt en debiteert met het beste succes:

ROCHE'S BEROEMD KINKHOEST-MIDDEL VERBETERD, à ƒ1.00, zijnde eene Olie, die alleen uitwendig gebruikt wordt, en die, binnen korten tijd, de grootste verligting te weeg brengt, niet alleen in de kinkhoest, maar ook in aamborstigheid, kortademigheid, slapeloosheid, verouderde hoest, maagkramp, enz.; alsmede de GOMMA voor tering, hoest en andere borstkwalen, en Professor *HOFFMANN'S* SLIJM- en MAAGPILLEN à ƒ1.00 het fleschje.

J. P. WIJSMULLER, Boekverkooper te *Amsterdam*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld *de derde* en verbeterde uitgave in proza en in versjes van

I. *P. MOENS*, Nieuw Nederlandsch AB-boek, met 24 gekleurde afbeeldingen . . . . à ƒ0.80.
II. Idem met zwarte afbeeldingen . . . . à ƒ0.70.
III. *P. R. M. SCHMIDT*, korte voorbeelden en verhalen met oorspronkelijke versjes en fraaije *gekleurde plaatjes*, 2de druk in carton . . . . à ƒ0.70.
IV. DE FAMILIE GRASVELD, eene onderhoudende geschiedenis gevolgd naar WILMZEN met gekleurde plaatjes, à ƒ1.00.
V. Mr. *H. J. SWILDENS*, Vaderlandsch *AB-boek* met proefplaten gr. papier . . . . à ƒ1.80.

Van dit laatste is een te klein getal, zoo dat dit werkje voor rekening dient ontboden te worden.

Schouwburg te Arnhem.

De Keizerlijk-Russische *Pantomisten* en *Funambulisten*, onder directie van *LEHMAN* en *WINTHER*, zullen de eer hebben alhier *drie* Voorstellingen te geven, waarvan de eerste zal plaats hebben

op Dingsdag den 13den November,

en bestaan uit:

DE GOUDEN DROOM,
of de gierige Kassander.

Groot Komiek Ballet-Pantomime door *LEHMAN*,

Voorafgegaan door buitengewone Acrobatische Exercitiën op de koord; gevolgd door

FLORA en ZEPHIR,

Op twee parallel gespannen koorden, door Mejufvrouw *JOSEPHINE WINTHER* en den Heer *CARL WINTHER*.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem, Dusseldorp en Keulen.

Voor de Maand November 1838.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, den 15, 22 en 29, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp en Keulen* den 16, 23 en 30, des morgens ten 7 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp en Arnhem*, den 19 en 26, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*, den 13, 20 en 27, des morgens ten 9½ ure.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.